

Hvorfor IDA-certificering som DARK SKY PARK BULBJERG?

I mere end fire milliarder år var døgnets vekslen mellem den lyse dag og den mørke nat et absolut vilkår på jorden. Omkring 1880 begyndte glødepæren at oplyse vores stuer og gader. I dag lever mere end 80% af verdens befolkning under lysforurenede himmel.

Lysforurening er en gennemgribende form for miljøændring, men mere abstrakt end andre forureningsformer. Alligevel er det en forurening, som mærkbart påvirker både biodiversitet, dyr og mennesker.

At bo et sted som Hannæs med så lidt lysforurening, at natten kan kaldes naturlig mørk, er en skat. En skat, vi som bor her, sætter pris på og kan være stolte af. Men også en skat, som er sårbar. En certificering som Dark Sky Park Bulbjerg vil ikke redde verden fra lysforurening. Men Dark Sky Park Bulbjerg kan hjælpe os til i fællesskab at værdsætte og beskytte nattemørket og gøre opmærksom på betydningen af nattemørket for både kulturen, naturen og for menneskers helbred.

Lysforurening og søvnproblemer

Langt inde i menneskers hjerne findes en kirtel, Koglekirtlen. Koglekirtlen danner hormonet melatonin. Fra naturens side stiger produktionen af melatonin med nattens mørke. I dagens lys falder produktionen til ca. det halve. Omgives vi af for meget lys om aftenen og natten, registrerer Koglekirtlen dette og producerer mindre melatonin. Så får vi sværere ved at sove.

Sammenhængen mellem melatonin og vores helbred er et emne, som videnskaben først for alvor er begyndt at interessere sig for de senere år. Spørgsmålene er derfor mange, men det, man med sikkerhed kan sige, er, at for meget lys om natten påvirker menneskers helbred i negativ retning.

Også dyr og planter påvirkes negativt af lys om natten. Fx trækfuglenes natnavigation. Lysforurening påvirker ikke kun mennesket, men både arts- og biodiversiteten.

Brug lys klogt og spar penge og CO2-udledning

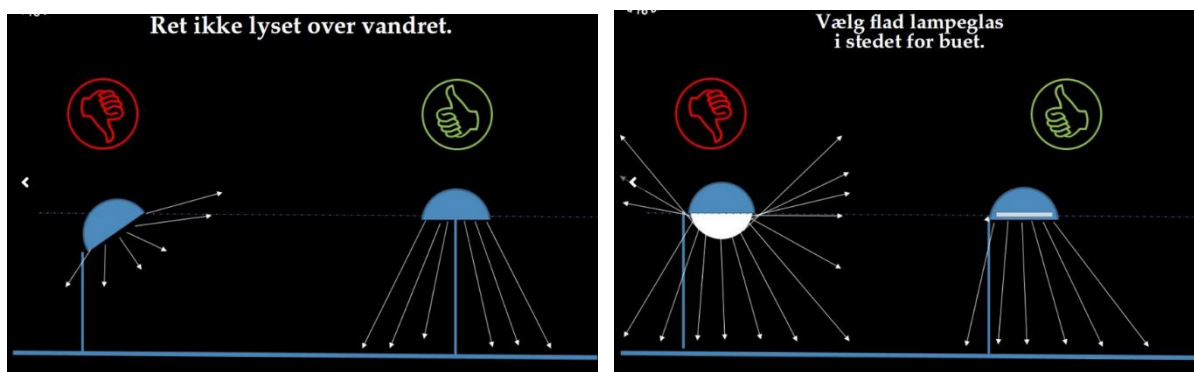
En anden og mere konkret ulempe er spildt lys. Energipriserne er skyhøje. Det er dyrt og helt unødvendigt at oplyse stjernehimlen (eller naboens tag) med uhensigtsmæssige udendørslamper, og spildt lys gør det ikke nemmere at finde vej hen til hoveddøren. At bruge lys klogt vil sige kun at have udendørs lys, hvor og når det er nødvendigt, og benytte en varm lyskilde, der er rettet nedad uden at lyse opad eller til siderne.

Sender lampen kun lyset hen, hvor det skal bruges, udnyttes lyspærens lumens bedre. (Lumens er den mængde af lys, som en pære udsender.) Så kan en pære på færre lumens bruges i stedet. Dermed vil mere effektiv udnyttelse af lyset kunne mindske energiforbruget. Det er lig med sparede kroner og ører til udendørsbelysning – og også lig med mindre CO2-udledning.

Se enkle råd til miljøvenlig udendørs belysning på næste side.

Enkle råd til miljøvenlig udendørs belysning:

- Brug kun udendørs belysning, når det er nødvendigt.
- Brug timer eller sensor. (Så sparer du også energi.)
- Oplys kun det område, der er nødvendigt.
- Brug ikke lys over vandret.
- Benyt fuldt afskærmede løsninger, der lyser nedad.
- Vælg fladt lampeglas i stedet for buet
- Undgå at lyset er skarpere end nødvendigt.
- Minimér brugen af gulgrønt og blå skær og vælg hellere varme farver.
- (Så undgår du også at tiltrække insekter.)
- Åbne armaturer med synlige pærer skal være varme i lyset (2000-2300 Kelvin) og ikke afgive mere end 130 lumen

Kilder:

Vordingborg Kommune og House of Moen: Folder *Dark Sky Møn & Nyord*

www.lysforurening.dk

www.darksky.org